Marin Sorescu – Teatru
Ieşirea prin cer

editura Eminescu , Bucureşti , 1984

Setea muntelui de sare (trilogie)

Iona (tragedie în patru tablouri)

Personaje : Iona , pescar
Pescarul I
Pescarul II

Tabloul I

Pustietatea măcar ar trebui să-mi răspundă .
De-aia fiecare om trebui să-şi vadă de trebuşoara lui .
Cred c-ar trebui să pescuiască în altă mare ....Dar parcă poţi să-ţi schimbi marea ?
Ce moarte lungă avem ! Dacă poţi număra atâta bogăţie .
Nu-i vorbă , că eu visez în fiecare noapte doar peşti .
Mai bine m-aş face pescar de nori .
Plevuşca , săraca ! Ea duce greul mărilor şi oceanelor .
Că am privirea otrăvită . Pe ce-mi pun ochii , moare .
Ne punem în gând o fericire , o speranţă , în sfârşit ceva frumos , dar peste câteva clipe observăm miraţi că ni s-a terminat apa .
O , tu pescar , care stai sus pe mal , măcar lasă-ne limpede drumul până la ea , nu ni-l tulbura cu umbra picioarelor .

Tabloul II

- în interiorul primului peşte .

Începe să fie târziu în mine .
Şi-am lăsat vorbă , în amintirea mea , măcar la soroace mai mari , universul întreg să fie dat lumii de pomană .
De ce trebuie să se culce toţi oamenii la sfârşitul vieţii ?
De ce oamenii îşi pierd timpul cu lucruri care nu le folosesc după moarte ?
Când e să se ţină ghinionul de om ...
Ar trebui pus un grătar la intrarea în orice suflet .
Am fost odată la munte şi aerul era acolo atât de dens, încât m-am uitat la el . Se vedea . Am stat o jumătate de ceas şi m-am uitat la aer . ... E aşa greu să respiri .
Dacă aş avea mijloace , n-aş face nimic altceva decât o bancă de lemn în mijlocul mării . ... Ar fi ca un lăcaş de stat cu capul în mâini în mijlocul sufletului .

Tabloul III

- interiorul peştelui al doilea ; o moară de lemn ; Iona se va feri de aceasta .

Precis dădea din coadă . Că aşa fac când sunt şi ei fericiţi .

Oamenii , mă rog , îşi poartă , aşa , ranchiună şi-o viaţă .
Noi , oamenii , avem răbdarea mai dresată , mai evoluată .
Până mă „ nasc “ de-aici .
Sunt copii care vorbesc în burta mamei .
Toate au o limită .
Neglijezi azi , neglijezi mâine , ajungi să nu-ţi mai vezi fratele .
E strâmt aici , dar ai unde să-ţi pierzi minţile .
Multă lume s-a împrăştiat . Şi-o să se mai împrăştie . .... Dar eu mă strâng acasă .
Intrăm unde vrem şi ieşim când vrem .
Atunci de ce-i mai mănâncă , dacă n-are condiţii ?
Toţi trebuie să trăim .
Greu se mai câştigă o bucată de pâine .
Dacă nu există ferestre ele trebuie inventate .
Şi în loc de păr în cap , am acum unghii . ... Şi în loc de mine , sunt tot o unghie . Una puternică , neîmblânzită , ca de la piciorul lui Dumnezeu .
Cărăbuşii au o groază de picioare , dar când se răstoarnă pe spate , nu mai pot să-şi revină , sunt ca şi pe lumea cealaltă . .... Trebuie să înceapă mai întâi războiul pentru reîmpărţirea picioarelor .
Cum şi-or fi mai găsind ele împunsătura aia de ac , fiecare pe a sa , cât ţi-e pământul de mare ?
Eu cred că există în viaţa lumii o clipă când toţi oamenii se gândesc la mama lor . Chiar şi morţii . ... până se ajunge la o singură mamă , una imensă şi bună ... Ce linişte trebuie să fi fost pe-ntreg pământul .
Ne scapă mereu câte ceva în viaţă , de aceea trebuie să ne naştem mereu . Soldaţilor le scapă mai ales pacea .
Omul e dator să-ncerce .
Un sfert din viaţă îl pierdem făcând legătură . Tot felul de legături între idei , fluturi , între lucruri şi praf . ... Trebuie să-i dăm drumul vieţii , aşa cum ne vine exact , să nu mai încercăm să facem legături care nu ţin .
Pe omenire o doare-n fund de soarta ta .
Nu pot să mă fixez pe o singură stare .
Ce pustietate !
Aş vrea să treacă Dumnezeu pe aici .
Sunt peşti în spatele ochilor .

Tabloul IV

- o grotă ; spărtura ultimului peşte .

Straşnic năvod mai am . Vreau să prind cu el acum soarele .
Vreau să respir un pic şi cu podul palmei .
Nu trebuie să ne pierdem timpul cu fleacuri .
O să înot pe burtă o zi , un an , până obosesc bine .... apoi într-un fir de păr , apoi într-un fir de suflet , apoi într-o răsuflare , apoi într-un geamăt ... Ies eu la un liman .
Peste tot e bine .
Da , că fericirea nu vine niciodată atunci când trebuie .
De ce întâlnesc mereu aceeaşi oameni ? ... E prea mică lumea , întâlnim la fiecare pas numai umbre .
Ce e orizontul ăla ? O burtă de peşte .

Sunt ca un dumnezeu care nu mai poate învia . .... De atâtea ori a sărit prin cerc , nici nu s-a gândit c-o să se poticnească tocmai la înviere !
Toţi cred în el , unii sunt aproape distraţi de atâta credinţă .
Că noi , oamenii , numai atâta vrem : un exemplu de înviere .
Problema e dacă mai reuşeşti să ieşi din ceva , o dată ce te-ai născut . Doamne , câţi peşti unul într-altul .
Toate lucrurile sunt peşti . Trăim şi noi cum putem înăuntru .
Să nu tot mergi înainte . Să nu te rătăceşti înainte .
Afară ... Un astfel de loc trebuie să existe .
Nu-mi mai aduc aminte nici o limbă-n vânt .
Cum se numea drăcia aceea frumoasă şi minunată şi nenorocită şi caraghioasă , formară de ani , pe care am trăit-o eu ? Cum mă numesc eu ?
E invers . Totul e invers .... Ce contează dacă ai sau nu noroc ? E greu să fii singur .

- îşi spintecă burta

Răzbim noi cumva la lumină .

Paraclisierul (tragedie în trei tablouri)

Personaje : paraclisierul
paznicul (surd)

Tabloul I

Aici , nici o lumină n-a ajuns la cer . (se află în biserică)
E o catedrală uitată . Oamenii atât s-au istovit clădind-o , încât cum i-au pus moţul săgeţii în vârf , cum au uitat-o .
Pustiul parcă e mai mare când te plimbi prin el .
M-am mai depus pe-o lespede . (în acest timp paraclisierul afuma piatra cu lumânarea)
Amăgim şi noi cum putem .
Muribunzii ar putea , cu ultima suflare , să-nvârtă nişte roţi atât de puternice , încât să scoată pământul din zona asta nenorocită . Numai că nu le dă prin gând să sufle toţi odată . Murim dezorganizat , asta e .
Crăpăturile sunt vii .... Şi misterul se strecoară şi el pe unde poate .
În gura fiecărui mort se află o pâlnie prin care se toarnă mister în univers .
Mai înţelept este să fim foarte atenţi cu pietroiul nostru .
Eu mă uit – şi stelele răsar pe altă planetă .... Şi sunt Dumnezeu acolo – fără să ştiu .
Să ne-aruncăm cu soarta înainte . Până în pânzele albe .
Şi după aceea cădem jos , frânţi şi învinşi pe fundul corăbiei noastre , să tragem la galere . Pe fundul cosciugului să tragem la galere .
Laşi încheieturile neafumate , toată afumătura se dărâmă .
Sfinţilor , primiţi-mă în rândul vostru măcar ca figurant . Voi sunteţi bătrâni , poate-au început să vă doară anii , zugrăviţi pe fiinţa voastră în atâtea etape .

Tabloul II

Parcă iarba de-afară dă năvală prin zid , creşte prin zid .
Îmbătrânim , ni se duce veacul . Şi trebuie să ne umplem cu ceva .
Şi pământul întinereşte în golul dintre lumini .
Minunile sunt primite sus , dacă sunt puse în slujba unei idei măreţe .
Vezi să nu ni se termine speranţa , Doamne , înaintea aripilor !

A înflorit liliacul . Aşa ar trebui să fie copacii în iad : să aibă gheare şi aripi .
Noaptea , când scutur liliecii din mine , ca din rai , pomul oprit , direct cu dracii pe ramuri .
Sunt făcut din goluri care intră în rezonanţă cu lumea , dând nişte ecouri grozave , de câte ori pământul trosneşte fără nici un motiv serios .
N-am făcut niciodată trei umbre pământului , cel mult două , o dată într-o duminică , gătit cu vise noi .
Sfinţii ies din gălbenuş de ou , ca paraşutiştii din avion . Câtă vreme va mai fi un ou , minunea va plana asupra noastră .
Te rogi atâta timp să ţi se arate Dumnezeu , şi când ai ajuns lângă el , nu-l mai vezi .
Ghimpe pe ariciul unui scai , ţip de sete după sfânta lână .
Aici , la altar , rugăciunile se aud mai uşor . Sunt urechi sfinte pe aici şi înseamnă că plângi chiar în ele .
Între timp întotdeauna este loc pentru ceva .
Uite , dacă-mi strâng sufletul , nu se prinde nimica în el ...
Oamenii iubesc , stau de vorbă şi mor . O mai fi ceva ?
Morţii tac . Scrutează veşnicia şi tac . Lasă iarba să-i facă optimişti până toamna . Atunci mor din nou peste moartea lor veche , grămadă .

Tabloul III

Am calculat că aş putea dormi normal peste un milion de veşnicii , când s-ar putea produce o eclipsă universală .
Există o voluptate şi a epuizării .
Omul e fericit că suferă , dar nu trebuie să se întindă prea mult coada .
Suferiţa în afara iadului ... nu ştiu dacă e primită .
Eu am plecat singur cu tencuiala mea , în cer . Caut peretele . Peretele , auzi ?
Dumnezeu mi-a făcut semn pe sub cer , semn discret , să nu observe restul lumii . Eu , naivul , credeam că e , ca de obicei , vreun fulger şi mă pregăteam să intru-n pământ , fiindcă de câte ori am fost fulgerat , am intrat în pământ , în cărbune , să-mi treacă electricitatea .
Eu vedeam din urmă , din nimic ...
Dezastrul trebuie , oricum , să se întâmple : cerul ajunsese atunci la un asemenea grad de sfinţenie , încât orice ai fi făcut , muşcai din ceva sau muşcai din nimic , mişcai un deget sau nu mişcai un deget , era păcat capital .
Facerea primului om a fost semnul decăderii totale şi absolute a cerului .
În jurul flăcării pluteşte posibilitatea stingerii ei .
El stă pe nori , sunt nori de bună calitate , care îl ţin .
Aşa aş vrea , pe gândurile mele , să urc până sus de tot , unde e posibilă liniştea , pentru că viaţa şi moartea s-ar întâmpla mai jos de mine , ca ploaia sub nor .
Şi mortul tace şi s-a retras tot în lacrima din colţul ochiului stâng , uitată acolo de ieri .
Moartea mea e-n legătură cu mine .
Am dreptul la prăbuşire , ca orice corp .
Doamne , sunt aici în vârf , bucuros , tocmai în vârf , unde de obicei pluteşti Tu .
Mi-am suflat sufletul pe toţi pereţii să mă pot urca până aici .
Căci nu mai e nimeni mai sus decât mine . Iar eu plutesc , Doamne , pe nori , ca tine .
Şi eu nu mai pot să cad , ca şi tine . Lumea e de-a dreapta şi de-a stânga mea . Iar eu sunt în mijloc ....

- paraclisierul îşi dă foc , şi arde („ Aşa , de sufletul meu ... “)

Matca (piesă în două acte , şase tablouri)

Personaje : Irina , viitoare mamă
Moşul , tatăl Irinei
prima , a doua şi a treia momâie – venite la priveghi , ursitoare
logodnicul (vocea)

Actul I
Tabloul I

O , să ne ţinem bine măseaua minţii .
Cred că sunt singura fiinţă din lume ...care are amintiri ... din burta mamei .
Ce intens am trăit înainte de a mă naşte .
Toţi venim din rai .
Poate că , instinctiv , nu mai vroiam să mă nasc . ... Mă încercau nişte fiori ... necunoscuţi până în momentul acela ... Erau fiorii morţii !... pentru că înainte fusesem nemuritoare .
M-am văzut adineauri într-o picătură , la lumina unui fulger .
Femeia trebuie să fie frumoasă până în ultima clipă .
Există o solidaritate a lucrurilor începute , care trebuie duse la capăt ...Solidaritatea lucrurilor gravide ...

Tabloul II

- casă ţărănească ; moşul e pe moarte şi Irina e în durerile facerii

Tot umblă una pe-aici ... tot dă târcoale ... una cu coasa... (moşul)
Nu m-a durut nimic toată viaţa ... decât sufletul ... acum nu mă mai doare nici sufletul ... de-aia nu mă simt bine ... Nu ştiu ce am ... (moşul)
Bine mai e şi gătit de moarte ... Ştii că ţi-ai luat o grijă ... Ba două : şi grija vieţii de apoi ! (moşul)
Eu ziceam că omul când e să se termine , i se termină mai întâi mintea ... (moşul)
Glumă a fost viaţa . (moşul)
Mai bine nu te dădeam la şcoală ... năşteai fără dureri ... ca proasta ... (moşul)
Cum e când mori ? Nicidecum . Te termini ca o lumânare .
Pot să mă-ntorc dar nu de la groapă ... că de acolo nu se mai întoarce nimeni . (moşul)
Nu ne gândim la viaţă decât în ceasul din urmă .
În preajma anului nou ... oamenii parcă se iubesc mai mult ... (Irina)
De ce în faţa morţii ştiinţa tace ? (moşul)
- amândoi urlă , moşul de durerea morţii , iar Irina de durerea naşterii .

Tabloul III

- moşul moare , iar Irina naşte

înainte ... de a mă naşte ... adevărul e palid ... uite , palid ca ... mortul ... (Irina)
În casa asta cineva o să moară de râs ...
- ursitoarele vin şi descântă

Actul II
Tabloul IV

- este inundaţie

Tabloul V

- vorbeşte cu un om , despre potop , despre ....

Niciodată n-o să putem rupe viaţa de moarte . (Irina)

Tabloul VI

Grandios ... cu accentul pe măreţia omului ... în primejdie se vede omul ... cât e el de sublim ..
În viaţă o să te izbeşti de multe glume bune .
Sunt la jumătatea jumătăţii de speranţă . Aproape de infinit ...

- moare pentru a-şi salva copilul .